

Жывая Спадчына Беларусі

Нацыянальны інвентар нематэрыяльнай
культурнай спадчыны Беларусі

National Inventory of the Intangible Cultural
Heritage of Belarus

<http://www.livingheritage.by/>

Жывая Спадчына Беларусі

Элементы нематэрыяльнай культурнай спадчыны,
якім нададзены статус гісторыка-культурнай каштоўнасці

ў 2017 годзе

- ❖ Традыцыя шанавання валуна “Нявесцін камень” у Ашмянскім раёне
- ❖ Веды і навукі па вырабу вясельнага каравая на Ваўкавышчыне
- ❖ Традыцыя выпечкі караваяў на Слонімшчыне. Каляндарна-абрадавае печыва
- ❖ Традыцыя вырабу саламяных павукоў у Быхаўскім раёне
- ❖ Ігрышча “Ката пячы” ў аг. Скірмантава Дзяржынскага раёна
- ❖ Лясное бортніцтва Беларусі на прыкладзе Лельчыцкага раёна
- ❖ Традыцыя вяселля са звычаямі ў Дубровенскім раёне
- ❖ Традыцыйная страва клёцкі “з душамі” Віцебскай вобласці

у 2018 годзе

- ❖ Традыцыйнае белаўзорыстае ткацтва Панямоння ў г. Ліда
- ❖ Народная гульня моладзі “Яшчар” у в. Гута Пастаўскага раёна
- ❖ Традыцыя вырабу і выкарыстання ўбору лелікаўскай свахі ў Кобрынскім раёне

у 2019 годзе

- ❖ Традыцыйныя ткацкія тэхнікі вырабу каляровых узорных посцілак і дываноў у аг. Пагародна Воранаўскага раёна
- ❖ Абрад “Ваджэнне Сулы” на другі дзень Вялікадня ў Гомельскім раёне
- ❖ Мясцовы танец “Дэмбраўская кадрыля” у аг. Дэмбрава Шчучынскага раёна

Жывая Спадчына Беларусі

Нематэрыяльныя гісторыка-культурнай каштоўнасці
ў Інвентары нематэрыяльнай культурнай спадчыны
(23.11.2004 – 19.03.2019)

Назва вобласці	Катэгорыі згодна Інвентару НКС						Усяго
	<u>Выканаль- ніцкія мастацтвы</u>	<u>Вусныя трады- цыі</u>	<u>Светапогляд людзей, міфалогія</u>	<u>Трады- цый- ныя рамёст -вы</u>	<u>Трады- цыйная ежа</u>	<u>Трады- цыйныя цырымо- ніі</u>	
Брэсцкая	1	-	1	5	1	3	11
Віцебская	-	3	-	3	3	2	11
Гомельская	3	-	1	2	-	5	11
Гродзенская	2	-	1	9	3	1	16
Магілёўская	3	-	1	5	-	4	13
Мінская	2	2	2	2	-	4	12
Усяго	11	5	6	26	7	19	74

Элементы нематэрыяльнай культурнай спадчыны, па якіх рыхтуюцца прапановы аб наданні статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці

Брэсцкая вобласць

- Веснавы абрадавы песенна-харэграфічны комплекс “Праводны тыдзень” у Пінскім раёне
- Прыгатаванне рыбы, сушанай у печы на саломе, і страў на яе аснове ў Бярозаўскім раёне
- Традыцыя шчадравання “Конікі” у Давыд-Гарадку Столінскага раёна

Віцебская вобласць

- Спеўная традыцыя выканання купальскіх і жніўных песень “у перахлэст” Полацкага раёна
- Традыцыйная тэхналогія спіральнага пляцення ў Віцебскай вобласці
- Ткацтва ўзорных посцілак “адзіялы накладныя” Лепельскага раёна
- Традыцыйная вобразы і тэхналогія вырабу керамічных цацак
- Традыцыя ўшанавання Святой крыніцы “Пяценка” Шумілінскага раёна
- Традыцыйная танцавальная спадчына Талачынскага раёна
- Традыцыйны танец “Ходцаўская кадрыля” Сенненскага раёна

Элементы нематэрыяльнай культурнай спадчыны, па якіх рыхтуюцца прапановы аб наданні статусу гісторыка-культурнай каштоўнасці

Гомельская вобласць

- Традыцыя вырабу абрадавага аtryбуту “Вёльцы” у вясельным абрадзе Брагінскага раёна
- Перанос свячы ў вёсцы Навінкі Калінкавіцкага раёна

Гродзенская вобласць

- Традыцыйны музычна-інструментаальны выканальніцкі стыль Смагонскага раёна;
- Традыцыя прыгатавання “Поразаўскай банкухі” ў Свіслацкім раёне;

Магілёўская вобласць

- Калядны абрад “Цыганы” у Клімавіцкім раёне;
- Традыцыйная рэгіянальная кухня вёсак Хоцімскага раёна;
- Традыцыйная тэхналогія спіральнага пляцення ў Горацкім раёне;

Мінская вобласць

- Традыцыя вырабу саламяных рухаўскіх дываноў ў Старадарожскім раёне;
- Комплекс ведаў і навыкаў па вырабу дудкі метадам выкручвання ў Салігорскім раёне;
- Культура беларускай дуды (беларускае дударства)

Жывая Спадчына Беларусі

Асноўныя напрамкі супрацоўніцтва па ўдасканаленню інвентара нематэрыяльнай культурнай спадчыны Беларусі

- I. Забеспячэнне нагляднасці і актуальнасці ў адлюстраванні нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей праз якасную візуалізацыю і абнаўленне інфармацыі (прыкладна, кожныя 5 год);
- II. Уключэнне элемента ў Інвентар НКС пасля яго ідэнтыфікацыі і інвентарызацыі (вызначэння нематэрыяльнай сутнасці культурнай каштоўнасці, месца бытавання, супольнасці, пераемнасці, кароткага апісання, гісторыі паходжання і вывучэння, фотафіксацыі, для выканальніцкіх мастацтваў - аўдыя- або відэафіксацыі);
- III. Публікацыя артыкулаў пра кожную нематэрыяльную гісторыка-культурную каштоўнасць штогод на сайце “Жывая спадчына Беларусі” (адпаведна графіку)

Жывая Спадчына Беларусі

Інфармацыйная падтрымка асноўных аспектаў аховы нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей і жыццядзейнасці адметных праяў НКС

- **Захаванне відавочных адметных духоўных і мастацкіх вартасцей, сярод якіх**
 - Захаванне мовы ў якасці носьбіта нематэрыяльнай культурнай спадчыны;
 - Падтрымка высокага мастацкага ўзроўню выканальніцкага майстэрства і творчасці;
 - Культура выкарыстання традыцыйных строяў, камунікацыі і інш.
- **Выкананне абавязкаў па ахове, найперш, звязаных з пытаннямі даследавання, забеспячэння пераемнасці і жыццядзейнасці адметных праяў НКС;**
- **Пашырэнне кола практыкуючых элемент, удзел і адносіны супольнасці жыхароў вёскі, аграгарадка, райцэнтра, горада;**
- **Змены, якія адбыліся ў жыццядзейнасці элемента НКС (склад носьбітаў, месца бытавання і інш.)**

Жывая Спадчына Беларусі

Інфармацыйная падтрымка асноўных аспектаў аховы нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей і жыццядзейнасці адметных праяў НКС

■ Вылучэнне і прэзентацыя лепшых практык аховы НКС

□ Фэсты, прысвечаныя асобным праявам НКС на Гродзеншчыне:

- ❖ “Свята ткацтва” ў Лідзе;
- ❖ “Свята пісанкі” і ў Сапоцкіне;
- ❖ Свята фальклора “Па сцежках спадчыны” у Вялікіх Азёрках;
- ❖ Летняя школа “Майстэрня падвойнага ткацтва” у Гудзевічах;
- ❖ Свята-кірмаш “Гродзенскія традыцыі да свята Вялікадня”;
- ❖ Рэгіянальны фэст “Скарбы Гродзеншчыны”

□ Даследаванне адметных праяў НКС на Віцебшчыне:

- ❖ Прапановы па наданню статусу аб’ядноўваюць ад 3 да 10 раёнаў;
- ❖ Вывучэнне вясельных традыцый - фэст «Вялікая вясельніца»;
- ❖ Вывучэнне традыцыйнага касцюма - выстаўкі і калекцыі;
- ❖ Шэраг рэгіянальных праектаў па вывучэнню кухні.

Жывая Спадчына Беларусі

Інфармацыйная падтрымка асноўных аспектаў аховы нематэрыяльных гісторыка-культурных каштоўнасцей і жыццядзейнасці адметных праяў НКС

- Прэзентацыя адметных праяў НКС на мерапрыемствах рэспубліканскага і міжнароднага ўзроўню:
- Рэспубліканскі фестываль-кірмаш “Вясновы букет” (г. Мінск)
- Канцэрт “Фальклор беларускай глыбінкі” у рамках Міжнароднай канферэнцыі “Аўтэнтчны фальклор: праблемы захавання, вывучэння, успрымання” у БДУКМ
- Музычна-этнаграфічны канцэрт у рамках Міжнароднага форуму этнакультур у БДАМ (г. Мінск)
- Рэспубліканскі фестываль фальклорнага мастацтва “Берагіня” (г.п. Акцябрскі)
- Міжнародны фестываль мастацтваў “Славянскі базар” (г.Віцебск)

Жывая Спадчына Беларусі

Цыкл праграм пра нематэрыяльныя гісторыкаа-культурнаыя каштоўнасці на тэлеканале “Беларусь 3”

**ЖЫВАЯ
КУЛЬТУРА**

**ЖЫВАЯ
КУЛЬТУРА**

**ЖЫВАЯ
КУЛЬТУРА**

**ЖЫВАЯ
КУЛЬТУРА**